

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Ермила Швайцер
НМА „Проф. Панчо Владигеров“

за дисертационния труд на

Елвира Годорова Матева

докторант самостоятелна форма на обучение,
докторска програма „Музикознание и музикално изкуство“,
катедра „Класическо и поп и джаз изпълнителско изкуство“,
АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, Пловдив

с научен ръководител: проф. д-р Тони Шекерджиева – Новак

на тема

**„КАМЕРНО-ВОКАЛЕН ЦИКЪЛ „ПЕСНИ И ТАНЦИ НА СМЪРТТА“ ОТ МОДЕСТ
МУСОРГСКИ – ГЕНЕЗИС И РАЗВИТИЕ НА СРЕДНОВЕКОВНИТЕ МАКАБРЕНИ
СЮЖЕТИ В КОНТЕКСТА НА СОНОРНО-ИНТОНАЦИОННАТА РЕЛАЦИЯ”**

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“,
направление 8.3. Музикално и танцово изкуство

На основание на решение на Факултетния съвет при факултет „Музикална педагогика“ от 28.02.2024 за откриване на процедура по защита на дисертационния труд на Елвира Матева, ми бяха предоставени следните материали: автобиография на кандидата, дисертационния труд, автореферат, справка за приносния характер на дисертацията, списък с публикации по темата.

Кратки биографични данни: Елвира Матева е родена през 1968 г. Завършва специалност Инструментално изкуство – пиано през 1993 г. в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ Пловдив и от 1994 е преподавател по камерна музика и интерпретация, и корепетитор на вокалните класове в същата академия. Има активна концертна дейност като акомпаниятор и камерен изпълнител. Носител е на редица награди: Диплом за

високи педагогически постижения от „Осми национален академичен конкурс Йохан Себастиан Бах и неговото съвремие” – АМТТИ „Проф. Асен Диамандиев” Пловдив (2021); Диплом за високо художествен акомпанимент от „Осми национален академичен конкурс Йохан Себастиан Бах и неговото съвремие” – АМТТИ „Проф. Асен Диамандиев” Пловдив (2021); – Грамота за високо художествен акомпанимент – Пети международен конкурс за камерна музика и индивидуални изпълнители „Проф. Асен Диамандиев” – Арт Боровец Фестивал (2021) и др. Участник е в многобройни национални и международни проекти.

Разработката е актуална с тематиката си и допълва фактологичен и аналитичен материал в музикознанието, както и предлага практико-познавателни насоки в изграждането на изпълнителска концепция за камерно-вокалния цикъл „Песни и танци на смъртта“ на Модест Мусоргски.

Изследователските методи включват анализ и синтез на наличната научно-изследователска информация, историко-хронологичен и сравнително-аналитичен метод по отношение на средновековните сюжети „Dance macabre” и „Триумф на смъртта”, както и анализ на музикално-техническите и идейно-образни средства на цикъла „Песни и танци на смъртта“.

Дисертационният труд е с обем 196 страници, структурирани в увод, три глави, заключение, библиография (61 заглавия и 24 интернет източника) и приложения.

В увода авторката обосновава избора на тема на дисертационния труд, който е свързан с професионалната ѝ реализация като пианист-акомпаниятор . Намирам за много оригинална идеята да бъде проследено в исторически контекст развитието на макабрните сюжети от Средновековието до съвременното и претворяването им в камерно-вокалния цикъл на Мусоргски.

В **първа глава** се разглежда в историческа перспектива значението на Модест Мусоргски в руската и световната музикална култура. Авторката е обработила и синтезирала огромно количество фактология относно музикалната култура в Русия в началото и средата на XIX век, появата, развитието и творческите възгледи на композиторите от „Могъщата петорка“, както и жизнения и творчески път на Мусоргски.

Във **втора глава** Матева прави културно-историческо изследване на средновековните макабрени сюжети, които според изследователи историци и медиевисти, водят началото си от римското „memento mori“, минава през епохата на ранното християнство, средновековието и възникването на стилового направление „Dance macabre“ с неговите два основни сюжета: „Тримата мъртви и тримата живи“ и „Триумфът на смъртта“. В много синтезиран дискурс дисертантката разглежда хронологично макабрена естетика в изобразителното изкуство, литературата и музиката.

Трета глава е посветена на задълбочен анализ на цикъла „Песни и танци на смъртта“, който авторката определя като *„философска кулминация в камерното творчество на Мусоргски“* (с.81), и е централна за целия труд. Проследена е историята на създаване на цикъла, представена е биографията на автора на поетичния текст – Арсений Голенищчев-Кутузов, последвани от детайлен музикално-структурен и изпълнителски анализ на четирите песни на цикъла.

В **Заключението** е направено обобщение на проблематиката и извеждане на приносните моменти в текста.

Посочени са пет приноса на дисертационния труд, които изцяло подкрепям.

Дисертантката има две научни публикации по темата. Авторефератът, в обем 45 стр. отговаря на съдържанието на разработката.

Дисертационният труд на Елвира Матева е задълбочено научно изследване, както по отношение на разглежданата проблематика, така и по отношение на нейното анализиране и направените изводи. От представения текст става ясно, че Елвира Матева е ерудиран музикант, с богата музикално-теоретична подготовка и активна акомпанияторска практика. Поздравявам авторката и научния ѝ ръководител – проф. д-р Тони Шекерджиева-Новак и убедено предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на Елвира Матева научно образователната степен „доктор“ по професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство“.

София, 15.09.2024

Проф. д-р Ермила Швайцер

